

BESJÄLA, v. a. 1. (poet.) 1) Gifva själ (åt en kropp). *Den högsta Anden b-r kropparna.* — *Syn.* Lifva, Lifgifva. — 2) (fig.) Gifva förmåga att göra djupt intryck på förnuftiga varelser. *Hänförelsen b-de hans föredrag. B-d af sitt ämne, rödde han alla till lärar.* — *Syn.* Lifva, Elda, Uppelda, Gifva lif, själ, eld. — *Besjälade*, n. 4.

BESK, bessk o. hässk, a. 2. Som har en sammandragande, bitter smak, såsom t. ex. malört. *B-a läkemedel. Taga en b. sup.* Man säger äfven: *Vara b. i munnen*, d. v. s. känna en besk smak i munnen. — *S. m. 2.* (pop. o. fam.) Besk sup. *Han duger till ingenting, förrän han fått b-en på morgnarna.* Äfv. Beskus.

BESKA, bëska o. hässka, f. 1. sing. Se *Beskhet*.

BESKAFFA, v. n. 1. (gam.) Uträtta, förmå, göra. *Hafva att b. med*, se *Skaffa med*.

BESKAFFAD, a. p. 2. Som har en viss egenskap, befinner sig i ett visst förhållande. Brukas både om sak och person. Åtföljes alltid af något tilläggsord, vanligast *så*, äfven stundom *illa*, *huru?* *Saken är så b., att Jag är så b., att jag gerna vill se andra glada. Så som världen nu är b. . . . Vid så b-e omständigheter. Jag vet ej, hur han är b., hur det är b-t med den saken. Det är illa b-t med honom. Det är b-t med honom som med mig.* — *Syn.* Artad; (för så b.) Sådan, Så fatt.

BESKAFFENHET, f. 5. Inbegreppet af alla en saks tillfälliga, icke väsendtliga kännemärken; egenskapen att vara så eller så, sätt att vara. Brukas både om sak och person. *Hurudan är vädrets b. i dag? B-en af hans lynne är sådan, att man omöjligt kan trifvas med honom.* — *Syn.* Natur, Art, Egenskap, Skaplynne, Ställning, Förhållande.

BESKAKTIG, a. 2. Som har en något besk smak.

BESKAKTIGHET, f. 5. Egenskapen att vara beskaktig.

BESKATTA, v. a. 1. 1) Belägga med skatt; äfv. med afgifter af hvad slag som helst. *Strängt b. sina undersåter, sina underhåfvande. Kanalverket b-r de trafikerande allför hårdt.* — 2) (fig.) Taga oskäligen vinst af köpare, förbrukare af en vara. *Man klagat öfver, att vissa fabrikanter allför drygt b. almänheten.* — *Syn.* Se *Preja*.

BESKATTANDE, n. 4. Handlingen, då man beskattar.

BESKATTNING, f. 2. 1) Se *Beskattande*. — 2) Beloppet af en skatt, en afgift, äfv. af vinsten på en fabriksvara, o. s. v. (se *Beskatta*, 2.), beräknadt antingen för alla de beskattade eller för hvarje enskilt. *Den allmänna b-en är nog tryckande för riket. Min b. utgör* — *Syn.* Skatt, Skattebelopp. — *Ss. B-sfråga, -slag, -srätt, -ssystem.*

BESKED, n. 5. 1) Afgörande svar, efterrättelse, förständigande, af någon, som är behörig att det gifva. *Sök b. härom hos vederbörande ombudsman. Jag gaf honom det b., att han får bo i drängstugan. Jag tar ej b. af någon annan, än min husbonde. Jag fick ej b. på hvad jag ville veta. Man får aldrig riktigt b. af honom. Tills vidare b.* — *Syn.* Utslag, Afgörande, Förständigande, Befallning; Svar; Upplysning. — 2) Betyg öfver personligt uppförande, hvilket af husbonde lemnas tjänstehjon vid aflyttning ur dess tjänst, eller af vederbörande prester-

skap åt en person, som flyttar ur församlingen. — *Syn.* Attest, Betyg. Jfr. äfv. *Orlofssedel, Prestbesked*. — 3) Redovisning. Brukas i denna bem. mindre ofta. *Göra b. för något. Göra b. för sig, göra redo för sig. Göra b. för ett uppdrag, en beskickning, redogöra dertför.* (Fig.) *Göra någon b. i glaset, göra b. på ens skål, tömma sitt glas, när någon druckit en till. Göra godt b. för sig vid bordet, på fatet, i grötfatet, o. s. v., äta med god matlust, ej rata maten. Göra b. för sig säges äfven om den, som med allvar, drift och ordentlighet uträttar, hvad honom uppdrages, anbefalles, helst om arbetsfolk, t. ex.: *Denne dräng gör alltid godt b. för sig, hvilket arbete man än sätter honom till. Han gör godt b. för sig på logen, på åkern.* — 4) Duglighet, drift, pålitlighet. Förekommer i talesättet: *Vara b. med*, samt i det adverbiala uttrycket: *Med b., dugtigt*, t. ex.: *Du får lof att arbeta, så att det är b. dermed. Det är intet b. med honom*, han duger till ingenting; äfv. man kan ej lita på hans ord och löfte; äfv. han vet ej, hvad han vill, är obehutsam, tanklös. *Det är intet b. med hvad han gör. Vi ha väl sommar, men det är intet b. med den, d. v. s. den är utan tillräcklig värma. Arbeta, läsa, dricka med b. Det regnar med b. De finga stryk med b.* — 5) *Veta b. om, på, hafva kännedom om. Veta b. om något. Det der vet han b. på. Veta b. med*, väl förstå sig på, t. ex.: *Han vet godt b. med den saken.**

Anm. Ordet kommer af det tyska *Bescheid*, som ursprungligen betyder: slutord (skiljsord, af *scheiden*), när man skiljes ifrån någon, och sedan: utslag, dom, afgörande.

BESKEDLIG, a. 2. 1) Som icke med vett och vilja gör något ondt: from, saktmodig, fridsam. *En hederlig och b. man.* — *Syn.* Se *God*. — 2) Tjenstaktig, tjenstvillig, god, hjälpsam, artig. *Han är nog så b., att han hjälper mig med det besväret. Det är bra b-t af honom, att han gjort det.* Brukas i denna betydelse ofta som höflighetsuttryck till vänner, anhöriga och personer af lägre villkor, än man själf är, liksom man till mera främmande personer af den bättre klassen brukar ordet *God*, och till barn eller tjenstfolk *Snäll*. *Var b., var så b., var så all för b., så innerligt b. och gör det.* — 3) (i något spefull mening) a) Fromsint, men utan drift och duglighet. *Det b-a folket kommer vanligtvis icke långt i världen.* — b) From och enfdig. *Han inbillade sin b-a far, att* — c) Flat, efterlåten. *Tjenstfolket gör med sin b-a husbonde, hvad de vilja.*

Anm. Ordet kommer af det tyska *bescheiden*, som egentligen betyder: hofsam, måttlig i sina anspråk, förständig, men, öfverflyttadt till svenskan, utbildat sig till ofvanstående bemärkelser.

BESKEDLIGGÖRARE, m. 5. (nytt ord, brukadt på spe) En, som gerna vill stifta fred emellan människor, äfven om det skall ske på sannings och rättvisans bekostnad.

BESKEDLIGHET, f. 5. Egenskapen att vara beskedlig.

BESKEDLIGT, adv. Fromt och saktmodigt, fridsamt. *Gå sin väg b. fram.*

BESKHET, bësskhet o. hässkhet, f. 5. sing. Egenskapen att vara besk.

BESKICKA, v. a. 1. 1) (i myntväsendet) Tillsätta sämre metall till guld eller silver, som skall myntas. *B. guld med silver, silver med koppar.* — *Syn.* Legera. — 2) (masm.) Vederbörligen blanda malm, fluss och kol tillsammans